

*Katarína
Džunková*

**PREMENENÁ
NA
HUDBU**

Hodnota

Pýtala som sa prírody, čo je viac –
zafír alebo more,
perla alebo chrasta,
platina či vzduch.
A ako oceňujú umenie zvieratá,
keď aj Beethoven je len hluk,
čo vyruší mačku zo sna.

Nikto mi nedal odpoveď,
len srny bežali krajinou,
potkávajú sa o rieky.
Aj smrti bolo priveľa,
a akoby zem obklúčila jar,
i života bolo primnoho,
že nemal ceny.
Pršalo tak,
že cez obzor stála napnutá harfa
alebo reťaz starých váh,
keď neviem, čo je viac –
vlaha či slnko,
štát alebo človek,
neslza alebo slzy.

Dejiny prírody

Zvieratá žijú v prvom storočí.
Zdáva sa – v prírode nieto dejín.
Povedz mi, žlna, ako sa vyvinul tvoj rod,
a pavúk, putujúci na striebornom vlase,
nech taktiež vypovie o nových ideách.
Povedz mi, jurička, už inak meriaš rok?
Hrdličkám sa pozdáva isto nová móda
a nové melódie hrkútajú holuby
alebo aj v mestách zostalo všetko po starom?
Odpovedz, babôčka, ty ešte veríš v kráľov?
A podľa červienky len včera bičovali Krista.
Z ďalekých krajín prilieta sťahovavý sokol,
bratia mu krúžia nad stepou, keď tadiaľ cvála chán.
Prevravte, jablone, je vám tu ťažko žiť?
Ach, kone, rozpovedzte zážitky zo zákopov.
Ste stále rovnaké, hoci sa zmenil čas.
Dubiny, vypovedzte tajomstvá revolúcií.
Smrečiny, prezradte, koho ste skrývali.
Hron, ty ešte veríš v Marca Aurélia?
V akom storočí žiješ, mandľovník,
kvetý ti opadali k stredomorským brehom.
A pripojte sa aj vy, medvede!
Žijete v praveku. Ako sa zmenil človek?
V čo veríte, keď cítiť jeho pach
a keď slnko hľadá, ako sa pokoleniam menia tváre
alebo nemenia, to len nerasty
spia v zemi ako v dobe bronzovej
a železo netuší, že bude zbraňou,
a zvery ešte žijú
v dávnom raji.

Kôň

(Baškirska)

Budeme spolu tisíce rokov,
veď moja slabosť potrebuje tvoj ťah,
v búrkových krajinách na vlnách ovsa
aj opraty ti plieškom ozdobím,
nech bude krásna bolesť,
keď si sluhom, čo mi na podnose diaľku priniesol.
Pasieš sa tak, že bozkávaš zem.
Obujem ťa železom, ktoré sám nenosím,
tvoje nešťastie mi bude prinášať šťastie,
bozkávam okom stopy, keď prichádzaš ty
a keď sa vzdáľuješ
vo vojnách s červenou za obzorom.
Tá podkova je bránou –
otvoril som ňou letopočet
a aj pri zrodení sveta si bol ty –
svalnatá biela labuť,
z tvojej kože na teba splietam bič,
pohol si hlavou a nastala noc.
V stepi vytváraš tieň
a ja ťa zvieram medzi stehnami,
akoby si mi bol synom.
Na voze nesieš slnko ako hrb,
pohodíš hrivou a od topoľov sa zdvihne chladný vietor.
Hviezdy sú mušky,
ktoré ešte v praveku videlo
tvoje hlboké oko.

Vyhnaným z raja

Odpočívajte, zvieratá – pracovali ste dosť,
vyhnané do sveta, čo sa odráža v pote tváre,
kde vlk neleží vedno s jahniatkom
a choré gaštany si len v letmom lete spomenú na raj.

Odpočívajte, zvieratá, zajedno s plevami z raja,
nad tichou trávou, čo sa kýva ako ručička váh,
až sa k nej nakloním, ako sa ponáram k ružiam,
poprosiac o vôňu, čo aj tak odíde v päťách s decembrom.

Odpočívajte, zvieratá, a pokyňte i stromom,
nech si tiež oddýchnu, pilné od nepamäti,
vydychujú život, hoci ho bolo nadostač i v raji,
kde pšenica túžila po ľudských rukách
a čakala, až zo smútku stvorí umenie,
dorobia chlieb.

Stará láska rastlín k slnku

Prastará známosť ostrieža s tŕstím,
antický ťah pstruhov k bystrinám,
dávna náklonnosť borovíc k chumáčom snehu
a vysokému vetru s jasnou oblohou,
stará láska rastlín k slnku...

Tak dávno to bolo,
ako si pamätám na svadbu starých rodičov,
zdá sa mi – vidím mladého deda v tmavom obleku,
vidím prímeria a vojny,
Napoleonových vojakov,
ako od hladu lovia jašterice.
Človek si túži kúpiť knihy a šaty
a potom cesty a potom dom a záhradu a loď...
Aby na palube zas nemal nič
a unikal ako v rieke pstruh
vo svete zmätenom, akoby nebolo istoty,
no predsa zostáva
nemenná láska šťuky k stojatým vodám
a stará láska rastlín k slnku.